

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศที่ทุกๆ ฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนต่างตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อประชาชนของประเทศในทุกๆ ด้าน ซึ่งปัญหาจากยาเสพติดดังกล่าว ไม่เพียงแต่จะมีผลกระทบโดยตรงต่อตัวผู้เสพเอง แต่ยังส่งผลกระทบต่อผู้อื่นและสังคมโดยรอบอีกด้วย จึงทำให้ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่ร้ายแรง มีความรุนแรงและมีการขยายตัวของปัญหาเพิ่มมากขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ กล่าวคือประเทศไทยเริ่มเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตของประเทศจากระบบผลิตแบบเกษตรกรรม มาเป็นอุตสาหกรรม การขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น จึงมีการอพยพเข้าสู่เมือง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครเพื่อหางานทำ โครงสร้างของครอบครัวเกิดการเปลี่ยนแปลงโดยมีลักษณะจากครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยว ผู้หญิงต้องทำงานนอกร้านมากขึ้น เด็กและเยาวชนจะถูกทอดทิ้ง ทำให้ขาดความรัก ความอบอุ่น และความมั่นคงทางจิตใจในเด็กและเยาวชน ซึ่งยังขาดวุฒิภาวะและประสบการณ์ชีวิต อันเป็นหนทางที่จะชักนำไปใช้ยาเสพติดได้ง่ายขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า สภาพแวดล้อมในอนาคามีโอกาสทำให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดในเด็กและเยาวชนรุนแรงมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2536.)

ข้อมูลจากสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้ทำการศึกษา สภาพปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ซึ่งจำแนกตามชนิดยาเสพติดหลัก พบว่า เฮโรอีน (ผงขาว) ยังคงเป็นยาเสพติดหลัก ที่มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษาเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับยาเสพติดชนิดอื่นๆ (จากสถิติผู้เข้ารับการบำบัดรักษาปี 2536 – 2541) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลผู้เสพเฮโรอีน หลังปี 2538 มีแนวโน้มที่ลดลง ในขณะที่กลุ่มผู้เสพยาเสพติดประเภทเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น (จากสถิติผู้เข้ารับการบำบัดรักษาปี 2542 – 2543 ตารางที่ 1) , เมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) นับเป็นยาเสพติดหลักที่มีจำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษาเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ นับตั้งแต่ช่วงหลังปี 2538 ซึ่งมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงปี 2542 เป็นต้นมา มีจำนวนผู้ที่เข้ารับการบำบัดรักษามากที่สุด โดยมีการแพร่ระบาดไปสู่กลุ่มอาชีพต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กนักเรียน หรือกลุ่มเสี่ยงที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี (ตารางที่ 1) และ

ยาเสพติดชนิดอื่น ๆ (กัญชา ฝิ่น และสารระเหย) ในช่วงหลังปี 2538 เป็นต้นมา พบว่ามีสัดส่วนของผู้เข้ารับการรักษาที่ใช้สารเสพติดลดลง (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลผู้เข้ารับการรักษาทั่วประเทศจำแนกตามชนิดยาเสพติดหลัก

ชนิดยาเสพติด	2536		2537		2538		2539		2540		2541		2542		2543	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เฮโรอีน	39,798	83.9	43,507	88.7	48,897	90.2	33,885	81.6	25,057	63.6	21,732	54.8	15,757	41.1	14,758	35.5
สารระเหย	1,179	2.5	879	1.8	867	1.6	797	1.9	1,046	2.7	725	1.8	712	1.9	597	1.4
ยาบ้า	370	0.8	482	1	1,113	2.1	3,984	9.6	10,208	25.9	14,529	36.6	16,134	42.1	19,253	46.3
ฝิ่น	4,308	9.1	2,962	6	2,665	4.9	2,262	5.5	2,411	6.1	2,214	5.6	2,508	6.5	2,498	6
กัญชา	893	1.9	1,098	2.2	511	0.9	447	1.1	527	1.3	336	0.8	430	1.1	445	1.1
อื่นๆ	902	1.9	147	0.3	156	0.3	129	0.3	166	0.4	135	0.3	2,793	7.3	4,062	9.8
รวม	47,450	100	49,075	100	54,218	100	41,504	100	39,415	100	39,671	100	38,334	100	41,613	100

ที่มา : สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, สำนักงาน ป.ป.ส., สรุปแนวโน้มของปัญหายาเสพติด และสถิติเกี่ยวกับผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลยาเสพติด ปี 2543.

นอกจากนี้ ยังพบว่ามี การแพร่ระบาดของยาเสพติดทุกชนิดในทุกภาค ทุกจังหวัด และทุกอำเภอของประเทศไทย โดยภาคกลางเป็นพื้นที่ที่มีปัญหายาเสพติดมากที่สุด (ร้อยละ 33.2) รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 29.7) ภาคเหนือ (ร้อยละ 21.6) ภาคใต้ (ร้อยละ 8.6) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 6.9) ตามลำดับ (สถิติผู้เข้ารับการรักษาปี 2543)

จากอดีตที่ผ่านมา การแพร่ระบาดของยาเสพติดได้มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่ใช้อยู่เฉพาะกลุ่มผู้ใช้แรงงานเพียงเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเอง แต่ในปัจจุบันได้ขยายวงกว้างไปสู่กลุ่มเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งปัญหามีได้จบแค่เพียงการเสพยาเสพติดของเด็กและเยาวชนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการที่เด็กและเยาวชนนั้นได้มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ขายให้กับเพื่อนนักเรียนด้วยตนเอง มีทั้งลักษณะของการขายเพื่อหารายได้สำหรับการซื้อหาเสพติดมาใช้เอง และการขายในลักษณะของการเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการค้ายาเสพติดรายย่อยที่ปลอมตัว

เป็นนักเรียนเข้าไปในสถานศึกษา ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการทำทนายกฎหมายอย่างยิ่ง (สำนักงาน ป.ป.ส.,2541.) ดังจะเห็นได้จาก การรวบรวมข้อมูลของทางสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่พิจารณาเฉพาะจากกลุ่มนักเรียน / นักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด พบว่า จำนวนนักเรียน / นักศึกษาที่เข้ารับการบำบัดรักษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในปี 2541 รวมทั้งสิ้น 9,193 คน เป็นรายใหม่ 88.2 % (8,109 คน) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงเปรียบเทียบข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดรักษาทั้งหมดกับข้อมูลนักเรียน / นักศึกษา ที่เข้ารับการบำบัดรักษา ปี 2535 – 2543

พ.ศ.	จำนวนบำบัดรักษาทั้งหมด			จำนวนนักเรียน / น.ศ. ที่เข้ารับการบำบัด			
	ทั้งหมด	รายใหม่		ทั้งหมด		รายใหม่	
	คน	คน	% (1)	คน	% (1)	คน	% (2)
2535	38,864	23,023	59.2	1,399	3.6	1,245	89.0
2536	47,668	27,769	58.3	3,084	6.5	2,671	86.6
2537	49,108	25,923	52.8	4,258	8.7	3,503	82.3
2538	54,313	28,775	53.0	5,831	10.7	4,652	79.8
2539	41,547	18,533	44.6	4,660	11.2	3,578	76.8
2540	38,895	20,058	51.6	7,317	18.8	6,240	85.3
2541	39,714	21,393	53.9	9,193	23.1	8,109	88.2
2542	38,452	24,488	63.7	7,109	18.5	6,133	86.3
2543	41,746	26,640	63.8	7,560	18.1	6,862	90.8

แหล่งที่มา : สถิติข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดรักษา ปี 2535 – 2543 สำนักงาน ป.ป.ส.

หมายเหตุ : (1) เปอร์เซ็นต์ของผู้เข้ารับการบำบัดรักษา รายใหม่ และจำนวนนักเรียน / นักศึกษาทั้งหมดเปรียบเทียบ กับข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดรักษาทั้งหมด
(2) เปอร์เซ็นต์ของนักเรียน / นักศึกษา รายใหม่เปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียน / นักศึกษาทั้งหมด

และเมื่อพิจารณาตามช่วงอายุเฉพาะนักเรียน / นักศึกษา รายใหม่ที่เข้ารับการบำบัดรักษา พบว่า อายุขณะเข้ารับการบำบัดรักษา ส่วนมากจะมีอายุอยู่ในช่วง 15 – 19 ปี และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ช่วงอายุ 20 – 24 ปี และช่วงอายุที่ต่ำกว่า 15 ปี เป็นต้น ส่วนอายุที่เริ่มใช้ ยาเสพติดครั้งแรก พบว่าส่วนใหญ่จะเริ่มใช้ยาครั้งแรกเมื่ออายุประมาณ 15 – 19 ปี รองลงมา คือ ช่วงอายุที่ต่ำกว่า 15 ปี และช่วงอายุ 20 – 24 ปี ตามลำดับ

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นถึงปัญหาการใช้ยาเสพติด ในสถานศึกษามีอัตราที่ค่อนข้างสูง ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่น่าเป็นห่วง คือ เด็กและเยาวชนซึ่งถือเป็นทรัพยากรสำคัญของการพัฒนาประเทศ การที่เด็กและเยาวชนติดยาเสพติด จะเป็นภาระของสังคม เพราะจะกลายเป็นทรัพยากรบุคคลที่ไม่มีคุณค่า ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ ซึ่งรัฐบาลจึงได้ตระหนักถึงปัญหานี้เป็นอย่างดี และได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นนโยบายหลักประการหนึ่งของรัฐบาลมาทุกยุคทุกสมัย แต่การแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น จะต้องอาศัยยุทธศาสตร์หลายๆ ด้านมาผสมผสานกัน ลำพังแต่การปราบปรามผู้ผลิต / ผู้ขาย และผู้เสพไม่สามารถทำให้ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดหมดไปได้ รัฐบาลชุดปัจจุบันจึงกำหนดแนวทางในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดไว้ดังนี้ "ตามที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 ข้อ 10.3 รัฐบาลจะเร่งรัดดำเนินการเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายใต้นโยบายระยะเร่งด่วน โดยหลักการป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษโดยเด็ดขาด" โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (นโยบายการปราบปรามยาเสพติด, 2543)

1. เข้มงวดกับการบังคับใช้กฎหมาย และสร้างกระบวนการพิเศษ เพื่อควบคุมและปราบปรามผู้ค้าและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและการค้ายาเสพติดอย่างเด็ดขาด รวดเร็วและเป็นธรรม พร้อมทั้งแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มบทลงโทษสูงสุดกับข้าราชการการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และให้รางวัลและการคุ้มครองเป็นพิเศษแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนที่ให้ความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติด

2. ควบคุมการนำเข้าสารเคมีที่อาจนำไปสู่การผลิตยาเสพติดอย่างเข้มงวด และเสริมสร้างกลไกของภาครัฐและมาตรการทางกฎหมายให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในการผลิตยาเสพติด

3. สร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและนานาชาติ เพื่อควบคุมและกำจัดแหล่งผลิตและเครือข่ายการจำหน่ายยาเสพติดข้ามชาติ

4. แก้ไขและปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ารับการบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้เสพยาเสพติด โดยให้ผู้ติดยาเสพติดสามารถเข้ารับการบำบัดและฟื้นฟูสภาพได้ทันที โดยไม่มีความผิดทางกฎหมาย พร้อมกันนี้ รัฐบาลจะจัดให้มีระบบการบริการบำบัดและฟื้นฟู การฝึกอบรมด้านอาชีพและการปรับสภาพแวดล้อมให้แก่ผู้เสพยาเสพติดอย่างทั่วถึง เพื่อให้ผู้เสพยาสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

จากนโยบายที่ชัดเจนและจริงจังของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดส่งผลให้หลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนขนานรับนโยบายดังกล่าวของรัฐบาล โดยการจัดทำโครงการต่างๆ เกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พร้อมกับการทำประชาสัมพันธ์รณรงค์ต่อต้านยาเสพติดทุกรูปแบบผ่านสื่อต่างๆ ทั้งสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ โปสเตอร์ แผ่นพับ ตลอดจนการจัดกิจกรรมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดคอนเสิร์ตต้านภัยยาเสพติด การจัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติด ฯลฯ ในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ต่างมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อต้องการสร้างกระแสการต่อต้านยาเสพติดให้เกิดขึ้นในทุกพื้นที่อย่างจริงจัง และเพื่อเสริมสร้างความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้แก่เด็กและเยาวชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป ได้เกิดความรู้ ความเข้าใจและรู้ถึงโทษพิษภัยของยาเสพติดอย่างแท้จริง และกองบัญชาการทหารสูงสุดก็เป็นหนึ่งในหลายหน่วยงาน ที่ได้ให้ความสำคัญกับปัญหายาเสพติดและตระหนักถึงความจำเป็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง เนื่องจากแต่เดิมกองทัพฯ นั้นมีหน้าที่หลักในการรักษาความมั่นคงของชาติ และขณะนี้ปัญหายาเสพติดถือเป็นภัยคุกคามอย่างร้ายแรงต่อความมั่นคงของประเทศชาติ จึงทำให้กองทัพฯ ต้องเข้าร่วมป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง โดยจัดให้มีโครงการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดต่างๆ ภายใต้ชื่อโครงการ “กองทัพพร้อมใจ ต้านภัยยาเสพติด” โดยส่วนหนึ่งเพื่อสนองพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงให้กองทัพฯ เป็นผู้นำในการปราบปรามและป้องกันยาเสพติด และยังเป็นการสอดคล้องกับนโยบายหลักของรัฐบาล ที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นสำคัญด้วยเหตุนี้ กองทัพฯ ได้จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ อีกมากมาย ภายใต้โครงการดังกล่าว อาทิเช่น โครงการบรรพชาสามเณรฤดูร้อนเพื่อพัฒนาจิตใจทางไกลยาเสพติด , โครงการกองทัพธรรม กองทัพไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออบรมพระวิทยากร ให้สามารถเป็นวิทยากรในการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษาทั่วประเทศ และโครงการหนึ่งที่ชักชวนเยาวชนให้ได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหายาเสพติด คือ “โครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติด” ซึ่งเป็นโครงการที่ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา เพราะโครงการดังกล่าวมีรูปแบบการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดที่เน้นทั้งการให้สาระความรู้ไปพร้อมๆ กับการสอดแทรกสาระความบันเทิง โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ อาทิเช่น กิจกรรมการการแข่งขันตอบปัญหาด้านยาเสพติดในรูปแบบของเกมส์โชว์ กิจกรรมการฟังดนตรีดีกว่ายาเสพติด โดยจัดศิลปินดารา-นักร้องที่ได้รับความนิยมอยู่ในขณะนั้นร่วมทำกิจกรรมการรณรงค์ร่วมกับเด็กนักเรียน เป็นต้น การจัดกิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในโครงการที่มีการนำเสนอในหลายรูปแบบนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับความสนใจของกลุ่มเป้าหมายในโครงการ ซึ่งก็คือ เด็กนักเรียนที่เป็นวัยรุ่น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเหล่านี้เกิดการรับรู้ถึงสาระที่ทางโครงการเผยแพร่ให้ได้มากที่สุด แทนที่จะเน้นเฉพาะสาระความรู้แต่เพียงอย่างเดียว ซึ่ง

อาจทำให้เด็กนักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายที่จะรับรู้ หรือเน้นเฉพาะความบันเทิงเท่านั้น ซึ่งก็จะไม่ทำให้เกิดสาระความรู้แก่เด็กนักเรียนดังเช่นหลายๆ โครงการที่ผ่านมา และจากการศึกษาข้อมูล และสถิติตัวเลขต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นภาพสถานการณ์โดยรวมว่า การแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเด็กนักเรียนในสถานศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเป็นปัญหาที่มีความสำคัญ ที่ต้องการแนวทางในการแก้ไขเป็นการเร่งด่วน เพราะปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไม่ใช่เป็นเพียงปัญหานักเรียนเสพยา แต่ยังพัวพันไปถึงเครือข่ายการค้าด้วย ซึ่งโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดเป็นโครงการที่มุ่งเน้นการรณรงค์แก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มเด็กนักเรียนในสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดสูง ทั้งนี้เพราะเด็กนักเรียนในวัยนี้เป็นวัยที่มีจิตใจอ่อนไหว ไม่มั่นคง มีความประหม่า มีความกลัว ใจคอไม่หนักแน่น และประสบการณ์ชีวิตยังมีน้อย ยิ่งไปกว่านั้นวัยนี้เป็นวัยที่ชอบของแปลกใหม่ ชอบสิ่งที่เป็นสุดขั้วไม่ว่าในทางอารมณ์หรือทางพฤติกรรม ชอบเสี่ยง และชอบความตื่นเต้นหวาดเสียว ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจเลยที่วัยรุ่นจะเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงที่สุดต่อการติดยาเสพติด (ทรงเกียรติ ปิยะกะร่วมกับเวทิน คันสนีย์เวช, 2540.)

สำหรับโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติด ซึ่งเป็นโครงการที่ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษานั้น เป็นโครงการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษา และเป็นโครงการที่มีการดำเนินการครอบคลุมทั่วประเทศ โดยทางกองบัญชาการทหารสูงสุดซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ได้จัดให้มีกิจกรรม แต่งตั้งดารานักร้อง ที่มีชื่อเสียงประพฤติปฏิบัติตัวดี จำนวน 2 คน เป็นทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติด และทำการประกวดคัดเลือกเยาวชนชายหญิง จำนวน 8 คน ร่วมทำหน้าที่เป็นทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติด โดยกิจกรรมแรกที่กลุ่มทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดจะร่วมทำกิจกรรม คือ “โครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญจร” โดยจะทำกิจกรรมไปตามสถานศึกษาต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 แห่ง โดยมีรายละเอียดของโครงการ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติด คือ

1. เพื่อให้การดำเนินงานโครงการ “ทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติด” เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบังเกิดผลอย่างแท้จริง โดยการนำทูตเยาวชนชาย – หญิง ทั้ง 10 คน ที่ได้รับการคัดเลือกมาเป็นแกนกลางในการรณรงค์ครั้งนี้

2. เพื่อขยายผลงานดำเนินงานไปสู่กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนที่เป็นนักเรียนตามสถานศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ
3. เป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงออก โดยนำทักษะความสามารถมาใช้อย่างเหมาะสมถูกที่ถูกลงเวลาโดยไม่ขัดข้องเกี่ยวกับยาเสพติด
4. ส่งเสริมให้เยาวชนซึ่งอยู่ในวัยเดียวกัน วรรณคดีให้กลุ่มเดียวกันเห็นโทษพิษภัยของยาเสพติด แทนคำบอกกล่าวจากผู้ใหญ่
5. ขยายผลการรณรงค์ระยะยาว เพื่อส่งผลต่อการช่วยเหลือผู้ที่ติดยาเสพติดและต้องการบำบัดรักษา

กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

เยาวชนซึ่งเป็นนักเรียนนักศึกษาตามสถานศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศ

รูปแบบการดำเนินกิจกรรมของโครงการ

1. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพิษภัยและการป้องกันภัยจากยาเสพติด อาทิเช่น
 - การเสวนาปัญหายาเสพติด
 - กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหายาเสพติดของนักเรียน
 - กิจกรรมรับสมัครแนวร่วมต่อต้านยาเสพติด "เพื่อนอาสาต้านภัยยาเสพติด"
 - นิทรรศการต่อต้านยาเสพติด
2. จัดให้มีกิจกรรมแสดงทักษะความสามารถของเยาวชน เพื่อให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมและแสดงออกถึงแนวความคิดในการแก้ไขปัญหายาเสพติด
 - การแสดงของทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติด
 - การแสดงของนักร้อง นักแสดงที่เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

จากการดำเนินกิจกรรมของทางโครงการดังกล่าว หากเด็กนักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ แล้วส่งผลให้เขามีระดับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่เพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อการป้องกันยาเสพติด ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อเด็กนักเรียนเอง อีกทั้งเมื่อเด็กนักเรียนซึ่ง

ถือเป็นเยาวชนของชาติรู้จักที่จะป้องกันตนเองจากยาเสพติด มีความพร้อมในการพัฒนาตนเองที่ดีแล้ว จะทำให้ประเทศไทยมีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศต่อไป โดยทางผู้วิจัยจะทำการศึกษากลุ่มนักเรียน ผู้รับสารที่เข้าร่วมโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญญา เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิผลที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ว่ามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติด ตลอดจนพฤติกรรมการป้องกัน และต่อต้านยาเสพติดที่มีอยู่เดิมของนักเรียนหลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการมากน้อยเพียงไร ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวนี้อาจเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปรับปรุงโครงการ และสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับโครงการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดโครงการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญญา
2. เพื่อศึกษาความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญญา
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด กับความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญญา
4. เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงด้านระดับความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยาเสพติดของนักเรียน ภายหลังการเข้าร่วมโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญญา

ปัญหำนำในการวิจัย

1. นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญญา ที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา เงินใช้จ่ายต่อเดือนที่ได้รับ สภาพครอบครัว และความสัมพันธ์ในครอบครัว มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างไร
2. นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญญา มีความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยาเสพติดอย่างไร

3. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญจร มีความสัมพันธ์กับความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และต่อต้านยาเสพติดก่อนเข้าร่วมโครงการอย่างไร

4. โครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญจร มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และต่อต้านยาเสพติดของนักเรียนในโครงการอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา เงินใช้จ่ายต่อเดือนที่ได้รับ สภาพครอบครัว และความสัมพันธ์ในครอบครัว มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด แตกต่างกัน

2. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

3. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อยาเสพติด

4. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันและต่อต้านยาเสพติด

5. นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญจร จะมีระดับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดเพิ่มขึ้นก่อนเข้าร่วมโครงการ

6. นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญจร จะมีทัศนคติต่อยาเสพติดในทางที่เหมาะสมมากกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ

7. นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญจร จะมีพฤติกรรมป้องกันและต่อต้านยาเสพติดในทางที่ดีมากกว่าตอนก่อนเข้าร่วมโครงการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาประสิทธิผลของโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญจรในภาพรวมที่ดูเฉพาะตัวแปรในด้านความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และต่อต้านยาเสพติดของกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญจร

เท่านั้น

2. เป็นงานวิจัยที่ทำการเก็บข้อมูล 2 ครั้ง โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็น Pre-testing และ Post-testing และกำหนดกลุ่มตัวอย่างคนเดียวกันเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม 2 ชุดดังกล่าว โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยเว้นช่วงในการเก็บข้อมูลในแบบสอบถาม 2 ชุดเฉลี่ยห่างกันประมาณ 2 สัปดาห์ในแต่ละสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามในชุด Post-testing ตามความรู้สึกที่เกิดขึ้นจริง

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด	หมายถึง ความบ่อยครั้งในการดู อ่าน ฟังข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งสภาพปัญหาที่เกิดจากยาเสพติด สถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน ตลอดจนข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทั้งจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจต่างๆ
ลักษณะประชากร	หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา เงินใช้จ่ายต่อเดือนที่ได้รับ สภาพครอบครัว และความสัมพันธ์ในครอบครัว
ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	หมายถึง การรับรู้และเข้าใจสภาพเรื่องราวข้อเท็จจริง ตลอดจนสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของนักเรียน ที่เข้าร่วมโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติด สัจจกร
ทัศนคติที่มีต่อยาเสพติด	หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด แนวโน้มพฤติกรรมและความคิดเห็นต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมถึงลักษณะอาการของผู้ที่ติดยาเสพติด ปัญหายาเสพติดในสังคม การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด กฎหมายลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตลอดจนแนวทางการป้องกันและต่อต้านยาเสพติด

พฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยาเสพติด หมายถึง แนวทางในการป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชน ในรอดพ้นจากยาเสพติดด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน ให้สามารถอยู่ท่ามกลางยาเสพติดได้ โดยไม่ข้องแวะยาเสพติด

ประสิทธิผลของโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญจร หมายถึง ผลที่ได้รับจากการรับข่าวสาร จากการเผยแพร่ความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติด พฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยาเสพติด ตามโครงการทูตเยาวชนต่อต้านยาเสพติดสัญจร แก่ นักเรียนในโครงการ โดยวัดจากระดับการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยาเสพติดที่มีเพิ่มขึ้น ภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการของนักเรียนตามสถานศึกษาต่างๆ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้รู้ข้อดี ข้อเสียและจุดอ่อนของการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดผ่านกิจกรรมต่างๆ ภายในโครงการ ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ประกอบการวางแผนเกี่ยวกับโครงการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษาต่อไป